

OSZKÓ Beatrix

Magyar Tudományos Akadémia, Nyelvtudományi Intézet
Budapest, Magyarország
oszko.beatrix@nytud.mta.hu

VÁLTOZÓ SZÓKINCS – PENAVIN OLGA NYOMÁBAN

Vocabulary Change – Following in Olga Penavin's Footsteps

Promenljiva leksika – tragom Olge Penavin

A dolgozat annak a kutatásnak az első szakaszáról számol be, melynek célja a Penavin Olga által baranyai és szlavóniai területeken gyűjtött anyag változásvizsgálata. A kutatás jelen szakaszában a szókészletet kívánja feltérképezni, amihez az ismert nyelvatlaszok anyagából válogatott, majd a mai gyűjtést ismerteti. A dolgozat az adatok bemutatása és értékelése során kitér arra, hogy a kapott eredmények mennyiben támasztják alá azt a feltevést, hogy a területen őshonos nyelvjárás – különösen a generációk közötti különbségek miatt – eltűnőben van. *Kulcsszavak:* nyelvatlasz, nyelvjárás, szókészlet, változásvizsgálat

Az előzmények

Penavin Olga munkásságával közelebbi kapcsolatba azután kerültem, hogy 2013 őszén én is tagja lettem annak a csoportnak, mely nem kevesebbet tűzött ki célul, mint hogy a határon túli magyar nyelvváltozatokat feltérképező kutatások hiányzó láncszemét pótolja.

Az 1990-től folyó munka eredményképpen több kötet mutatta be a Magyarország politikai határain túl beszélt magyar nyelvváltozatokat (Csernicskó 1998; Göncz 1999; Lanstyák 2000; Szépfalusi et al. 2012), de a horvát–szerb háború miatt egy jelentős terület, a mai Horvátország területén található Drávaszög és Szlavónia kényszerűen kimaradt a felmérésből. A 2013-ban kezdődött munka eredménye azóta megjelent (Kontra 2016).

Az anyaggyűjtés – a korábbiakhoz hasonlóan – kérdőívek segítségével történt, s lehetőség szerint hangfelvételt is készítettünk, így közel nyolcvanórányi hanganyag is rendelkezésre áll. A felvételek készítésével nemcsak a kérdésekre kapott válaszok dokumentálására törekedtünk, hanem igyekeztünk hosszabb, összefüggő spontán szövegeket is rögzíteni. Ezzel az volt a célunk, hogy kellő mennyiségű anyagot gyűjtsünk ahhoz, hogy a napjainkban beszélt helyi nyelvjárást leírhatjuk. A horvátországi magyar nyelvváltozatot leíró kötetben – az előzőektől eltérően – egy fejezet erejéig a terület nyelvjárását¹ is bemutatjuk.

Aki a Drávaszögben vagy Szlavóniában beszélt magyar nyelvváltozatot akarja megismerni vagy kutatni, az nem kerülheti el, hogy Penavin Olga munkásságával is alaposabban megismerkedjék. Így kerültek górcső alá a tanárnő által kiadott nyelvatlaszok is (Penavin 1969, 1984).

A horvátországi kutatás lezárulta után is folytattuk a gyűjtőmunkát.² Ennek egyik oka volt, hogy a kötet anyagának feldolgozása közben egyre határozottabban rajzolódott ki az a kép, hogy a nyelvhasználatban jelentős különbségek fedezhetők fel a generációk között. Az idősek őrzik anyanyelvjárásukat, míg a legfiatalabb korosztály egy a magyarországi beszélt nyelvhez közelebbi, kevesebb nyelvjárási sajátosságot mutató változatot használ. Ezek a különbségek is arra engednek következtetni, hogy a nyelvjárás a területen eltűnőben van. De ahhoz, hogy ezt állításként is megfogalmazhassuk, több adatra, szisztematikus vizsgálatra van szükség.

A szókészlet a nyelvnek az rétege, mely a változásokra leggyorsabban reagál, kézenfekvőnek tűnt tehát, hogy fenti véleményünk bizonyítását egy szókészlet vizsgálatával kezdjük. Ehhez a kiindulási pontot a Penavin Olga által Baranyában és Szlavóniában gyűjtött két nyelvatlaszban megjelent anyag szolgáltatta (vö. Penavin 1969, 1984). Ezek 106, illetve 158 térképlapot tartalmaznak, segítségükkel összesen 165 lexémát és nyolc hangtani, nyelvtani jelenséget vizsgálhatunk. A két kötetben huszonegy település adatait találjuk.

Vizsgálatunk anyaga

A tanárnő gyűjtőmunkája óta eltelt idő elegendően hosszú ahhoz, hogy a jelenleg élő szókinccset változásvizsgálat formájában is áttekinthessük, azaz megpróbáljuk ugyanazokat a kérdéseket feltenni, amelyek annak idején a gyűj-

---

¹ Ezt a fejezetet a kötetben e cikk szerzője jegyzi (Kontra 2016, 159–165).

² A gyűjtésben Siklósi Beáta többször, Fancsaly Éva és Kontra Miklós néhány alkalommal volt segítségemre.

tés során elhangzottak, majd a kapott válaszokat összehasonlítani. A legegyszerűbb eljárás az lett volna, ha a valamikori gyűjtőfüzet kérdéseit tesszük fel ismét adatközlőinknek, de eddigi kutatómunkánk során a Penavin-publikációk között nem sikerült ráakadnunk ilyen kérdésekre, ezért más módszerhez kellett folyamodnunk.

A gyűjtéshez és a vizsgálathoz olyan megoldást kellett tehát találni, amivel a korábbiakkal megegyező válaszokat gyűjthetünk adatközlőinktől. Ennek a feltételnek leginkább a fényképek felelnek meg. Kiválasztottuk a két nyelv-atlasz térképlapjai közül azokat, amelyek olyan szavak előfordulásait mutatják be, amelyekhez könnyen lehetett fényképet társítani. Ezek nyilvánvalóan az ember környezetéhez, a tárgyi világhoz tartozók. A válogatás vége egy 24 képből álló sorozat lett, ez a Penavin-térképlapok közül 33-at fedett le.³ Ez a szám nem az összes, fotó segítségével megjeleníthető lexémát jelenti, de úgy ítéltük meg, hogy a segítségükkel kikérdezhető szóanyag kellően nagy ahhoz, hogy a próbagyűjtésre alkalmas legyen.

A felvételek meghallgatása, az adatok lejegyzése és értékelése után egy 31 szót tartalmazó lista állt rendelkezésünkre, ez a következő⁴ a szlavóniai nyelv-atlaszban közölt fogalomkörü csoportosításban és sorrendben (Penavin 1984, 29–31):

- I. Az ember
  1. Az ember táplálkozása:
(disznósajt)
kenyér
  2. Az ember ruházata:
gereben
- II. Az ember környezete
  1. A ház és környéke, eszközök:
padlás
eresz
létra
vánkos

³ Valójában csak 32-t, mert a két kiadásban a 'padlás' jelentés két külön lexémával (*házapadlás* Penavin 1969, illetve *padlás* Penavin 1984, 73) volt megadva.

⁴ A címszavak a Penavin-nyelv-atlaszok térképlapjainak elnevezéseivel azonosak. A *disznósajt* azért szerepel zárójelben, mert ehhez nem válogattunk fotót, a disznóvágás témakör során kérdeztünk rá.

párnatok
toll
zsírosbödön
szakajtó

2. állatok, cselekvéseik⁵

fecske
búbos banka
katicabogár
csimasz
varangyos béka
denevér
vakondok
sündisznó
tücsök
szöcske
borjú/borja

3. növények

kukorica
kukoricacsádé
kukorica címere
kukorica bajusza
kukoricacső
kukorica borítólevele
kukoricacsutka
egres
dió

Kétféle kép szerepelt a gyűjtésre használtak között: volt, amelyekre csak egy szót vártunk válaszként, s volt, ahol szándékoltan több szó felidezésére számítottunk. Például a katicabogár, szöcske vagy denevér képeivel egy-egy szót kívántunk rögzíteni, míg a kukoricát ábrázoló képről több, a kukorica részeit felsoroló választ vártunk, illetve ebbe az irányba igyekeztünk terelni a beszélgetést. Meg kell jegyezni, hogy azzal, hogy konkrét kérdések nélkül dolgoztunk, nem lehettünk biztosak abban, hogy minden kérdésre kapunk – akár negatív – választ.

---

⁵ Penavin Olgánál a nyelvtani térképlapok között szerepel a *borja*, az elemet *borjú/borja* alakban tüntettük fel ebben a csoportban.

A gyűjtött adatok és feldolgozásuk

A próbagyűjtést öt településen végeztük: Kórógy, Szentlászló (ezek a szlavóniai nyelvátlasz kutatópontjai voltak), Kopács, Laskó, Vörösmart (Baranyában). Célunk elsősorban az volt, hogy kiderüljön számunkra, a tervezett módszer működik-e a gyakorlatban. Eddig húsz adatközlőtől gyűjtöttünk, jelen dolgozatban 18 kérdőív adatai szerepelnek. Informásaink három korosztályt képviselnek egyenetlen megoszlásban: négy a fiatal (AK1–AK4), három a közép- (AK5, AK17, AK18) és 11 adatközlőnk az idős generációhoz (AK6–AK16) tartozik.

A gyűjtés során hangfelvételt készítettünk, ezekből állítjuk össze az adatokat tartalmazó adatbázist. Annyit előrebozsáthatunk, hogy a próbagyűjtés alapján a módszer alkalmazhatónak bizonyult, bár kisebb igazításokra, finomításokra szükség lesz még.

Az adatok lejegyzésénél és rögzítésénél a következő kategóriákat használtuk:

- van adat (a válaszul kapott lexéma);
- az adatközlő rákérdezés után igazolta az adat meglétét, de magától nem mondta;
- az adatközlő válaszol, de más szót, mint vártunk;
- nem ismeri a kért dologot;
- nem tudja / nincs adat / nem kaptunk választ.

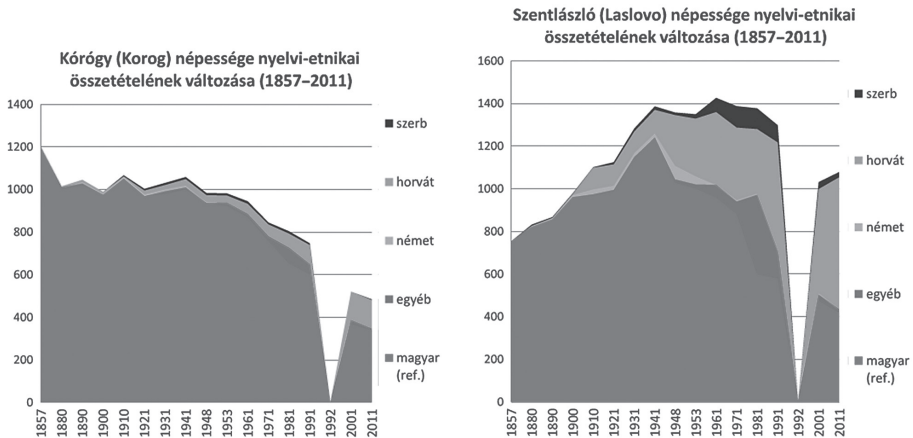
A következőkben nem adunk minden adatot áttekintő részletes elemzést, csak néhány szempontot ragadunk ki lehetőségek közül.

A várákázások... és ami megfelelt nekik

Ahogy azt fentebb említettük már, a korábbi gyűjtések során az a kép alakult ki, hogy a területen a nyelvjárás eltűnőben van. Ennek több oka is van. Az egyik a területen a magyar nemzetiségűek, azaz a magyar nyelvet beszélők számának csökkenése. Ennek szemléltetésére két grafikont⁶ mutatunk be, melyek a XIX. század közepétől 2011-ig ábrázolják két település népességének változását. Kórógy és Szentlászló lakosainak számát tekintve szembeötlő a háború alatti csökkenés – a két falu egy időre szinte teljesen elnéptelenedett. A hadi helyzet normalizálódásával, illetve megszűnésével a visszaköltözők száma

⁶ A grafikonok forrása: Kocsis Károly előadása: *A magyar nyelvterület változása Horvátország mai területének keleti részén, az elmúlt fél évezredben*. Elhangzott az eszéki J. J. Strossmayer Egyetemen 2016. október 21-én. http://www.mtafki.hu/kutatok/kocsis/Kocsis_Eszek_20161021.html (2016. nov. 10.)

már nem érte el a korábbi: Kórógyon például az 1991-es több mint 600 főnyi lakosság 2001-ben már 400 alá csökkent, s ez a tendencia folytatódik azóta is. Ezzel egy időben megfigyelhető a többségi nemzetet képviselők számarányának növekedése.

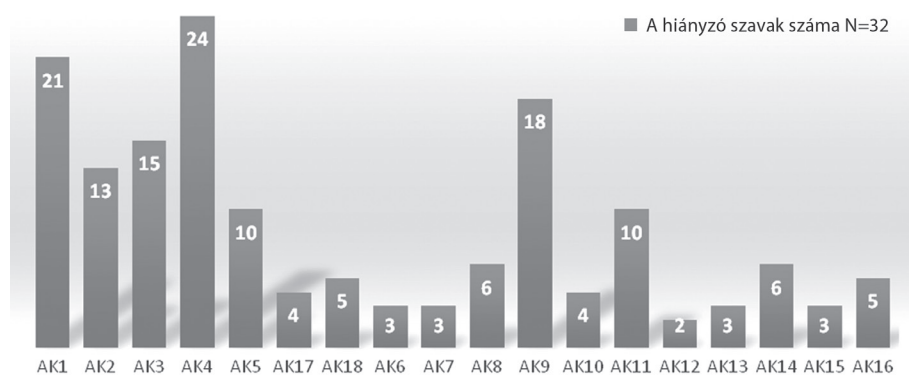

1. ábra: Kórógy és Szentlászló nyelvi-etnikai összetételének változása az elmúlt másfél évszázadban

A helyi nyelvjárás megőrzését vagy eltűnését mérhetjük azzal is, hogy a beszélők mennyire ismerik, használják azt a szókészséget, melyet hagyományosan erre a területre jellemzőnek tartanak számon, melyet ezen a területen dokumentáltak. A következőkben néhány általunk kiválasztott lexéma segítségével azt mutatjuk be, hogy az adott szavakat milyen mértékben ismerik adatközlőink, s ez az ismeret mutat-e jelentős különbséget a korcsoportok között. Előzetes feltevésünk, hogy a legtöbb hiányzó válasz a hagyományos életmódhoz kapcsolódó elemeket érinti, ezeket nem találjuk meg a régivel azonos mértékben. Ennek legfőbb oka az, hogy bizonyos munkák, mint például a kendertermesztés és a kender feldolgozása mára teljes mértékben megszűnt a területen. Nem találtunk olyan adatközlőt, aki maga végzett volna ilyen munkát, legfeljebb arról számoltak be, hogy szüleiket vagy nagyszüleiket látták még ilyen tevékenységet folytatni, ezeket az eszközöket használni.

A 2. ábráról az olvasható le, hogy az egyes adatközlők a kérdezettek közül hány szót nem ismertek, azaz hány lexéma esetében kellett hiányt rögzítenünk. Az első négy oszlop a fiatalok csoportjától kapott válaszok számát mutatja. Várakozásainknak megfelelően ehhez a csoporthoz tartozik a legmagasabb elemszám. Arról a két adatközlőről, akiknél a legtöbb hiányt rögzítettük, azt tudtuk meg, hogy horvát középiskolába jártak, a magyar nyelv használata számukra

teljes mértékben visszaszorult a családi nyelvhasználati szintérré. Mindkét adatközlőnél többször is előfordult (hat, illetve öt alkalommal), hogy a képet horvát szóval nevezte meg, s ezek közül néhány esetben teljesen értelmetlenné volt, hogy nem is volt tisztában azzal, hogy a válaszban nem magyar szót használt. A középgeneráció egyik tagja (AK5) a fiatalokéhoz hasonló mértékben válaszolt, a másik két adatközlő válaszainak száma az idősekénél jelentősebb különbséget nem mutat. Az idősek jellemzően csak néhány (2–6) dolgot nem neveztek meg, csak két beszélőtől rögzítettünk több hiányzó adatot (10, illetve 11 elem). Ezek oka a gyűjtés körülményeivel magyarázható: az AK9-es adatközlőnk válasza rossz látása miatt mutatják a kapott eredményt, az AK11-es adatközlőnkénél külső körülményekkel magyarázhatók.

2. ábra: A hiányzó adatok száma adatközlőnként

Elemzésre hét lexémát választottunk. Ezek mindegyike „az ember környezete” fogalomkörhöz tartozik, ezen belül négy a „ház és környéke, eszközök” témához (*kenyér, létra, vánkos, párnatok*), kettő az állatvilághoz (*denevér és búbos banka*⁷). Feltételeztük, hogy a *kenyér* és *létra* szavakat mindenki ismeri. A *gerebent* Penavin Olga „az ember ruházata” csoportba sorolta, s azért szentelünk neki figyelmet, mert ez a korábban már említett, mára már teljesen eltűnt tevékenység, a kender megmunkálásához kapcsolódó szó. A két állat neve szótörténeti szempontból tarthat számot érdeklődésre.

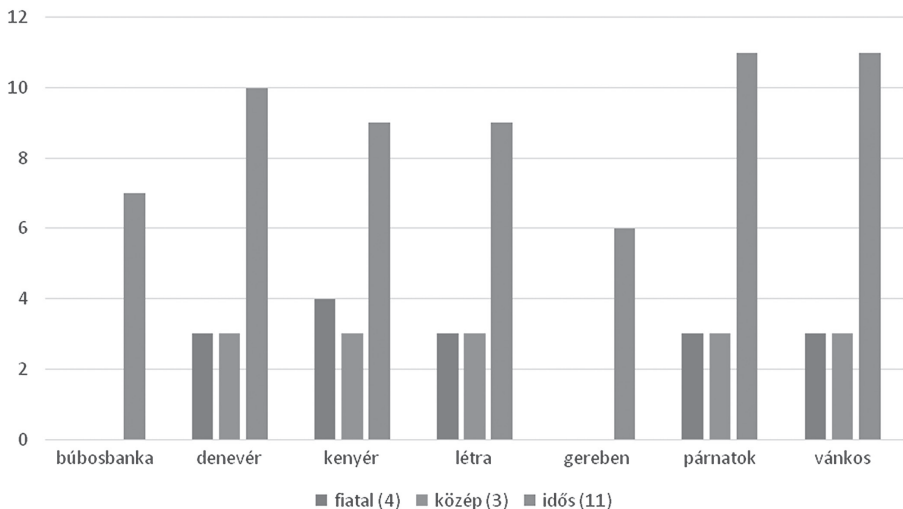
A 3. ábrán az ezekhez a lexémákhoz tartozó válaszokat mutatjuk be. Az ábrán a generációk megjelölése után zárójelben az a szám látható, amennyi válasz maximálisan érkezhett, a diagram oszlopai pedig a ténylegesen rögzí-

⁷ Mindkét szó csak a szlavóniai nyelvatlásban található meg, de alaki sokféleségük, illetve a hozzájuk tartozó információk szempontjából bemutatásra érdemesnek ítéltük őket (Penavin 1984, 87).

tett válaszok számát mutatják. Az adatokat értékelve megállapíthatjuk, hogy a várakozásnak megfelelően a fiatalok nem ismerik a *gerebent*, viszont meglepő módon a *búbos banka* is ismeretlen volt számukra. Még meglepőbb, hogy ez nemcsak a fiatal generációnál, hanem a középkorúaknál is így van. Egyik idős adatközlőnk adott magyarázatot a talányra. Ez a madár régen közönséges volt a vidéken, viszont az utóbbi évtizedekben teljesen eltűnt, azaz a két fiatalabb generáció nem is találkozhatott környezetében az állattal.

A másik élőlény, a *denevér* azért érdekes, mert napjainkban is több néven ismert a területen.

Penavinnál egyformán a *púpere* és *büregéj*r változatokat találjuk Kórógyon és Szentlászlón, ezek közül az első alakkal nem találkoztunk a gyűjtés során. Az állatot ma hívják *büregérnek* vagy *bőregérnek*, a középgenerációhoz tartozók és az egyik fiatal adatközlő a *denevér* megnevezést használta, de adataink között kétszer is előfordul a *sismis* alak is (vö. horvát *šišmiš* 'denevér'). AK4 számú adatközlőnk úgy nevezte meg a képet a *sismis* szóval, hogy szemmel láthatólag nem volt tudatában annak, hogy ez nem a magyar megfelelő, s a középgenerációhoz tartozó egyik adatközlőnk a *denevér* mellett ezt is elsorolta, megjegyezve, hogy a *sismist* a gyerekek kedvéért használják.

3. ábra: Hét lexéma adatai korosztályonkénti bontásban

A negyedik ábra azt szemlélteti, hogy a *létra*, illetve a *denevér* lexémáknak milyen megfelelőit rögzítettük. Az alakváltozatok utáni számok szóelőfordulásokra utalnak, azaz N lehet nagyobb a vizsgálatban részt vevő adatközlők

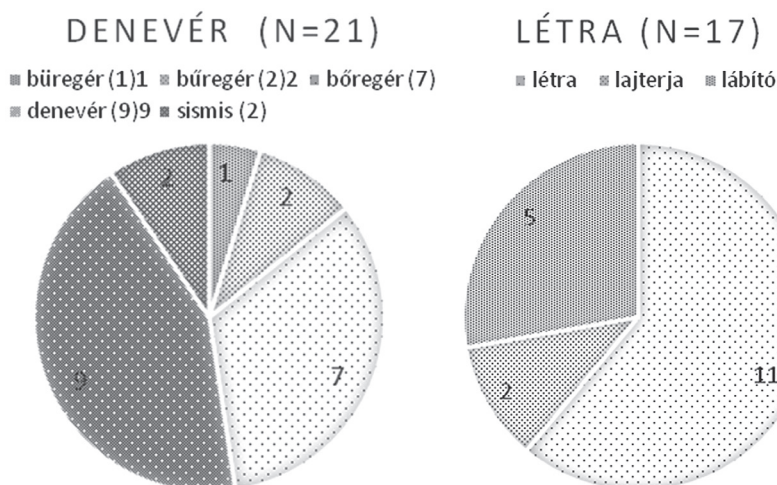

számánál, mert többször előfordult, hogy nemcsak egy szót, hanem több változatot is felsoroltak nekünk.

A *bőregér* alak hét adata négy spontán választ és három rákérdezéssel megerősítettet takar. Egy esetben negatív választ kellett regisztrálnunk („...nem nagyon lássunk mi ilyet”); egy adatközlőnk a *bőregér* mellett megemlítette, hogy van az állatnak más neve is, de pontosan nem mondta meg, mi az. Egyik válaszadónk rávilágított arra, hogy milyen viszonyban állhat a hagyományosabb és az újabb alak: „*bőregér, finomabban kifejezve denevér*”.

A *létra* alakjai ma határozott területi megoszlást mutatnak: Kórógyon a Penavin-atlaszlapal megegyezően csak *lábító* adatot találtunk (Penavin 1984, 74), minden más helyen *létra* választ kaptunk. Az 1969-es atlaszban az általunk is vizsgált baranyai falvakban szintén *lábító* vagy *lábító* szerepel. Két idős vörösmarti használta a *lajterja* formát is, egyikük megemlítette az archaikusabb alakot is: „*létra, a reformátusoknál lábító*”.

Itt jegyezzük meg, hogy a szóképzleti változás már az atlaszokban is feltűnik. Penavin Olga mindkét nyelvatlásban feltüntette a térképlapokon, ha a gyűjtött alakok között neologizmusokra vagy archaizmusokra bukkant, bár egyik jelenség sem számottevő (Penavin 1969, 8; 1984, 31). A baranyai területen 10, Szlavóniában 11 gyűjtőponton dolgozott. Az általunk elemzésre választott lexémák esetében mindössze 3 térképlapon találunk a kivesző vagy terjedő alakokra vonatkozó információt. Ezek közül a *kenyér* szó *kinyer* realizációját két helyen, Kórógyon és Szentlászlón ítélte eltűnően lévőnek (vö. Penavin 1984, 57). A harmadik adatra később visszatérünk.

4. ábra: A denevér és létra alakváltozatai

A várakozások... és ami nem felelt meg nekik

Az ígért lexémák elemzése közül kettővel vagyunk még adósok (*vánkos, párnatok*). Mindkettő Az ember környezete fogalomkörbe tartozik (vö. Penavin 1984, 30), s olyan mindennapi használati tárgyokról van szó, melyekről joggal gondolhattuk, hogy mindenki ismeri, s feltételezhattük azt is, hogy a megjelölésükre szolgáló szavak sem változtak jelentősen az utóbbi évtizedekben. A XX. századi gyűjtések során Baranyában – a mi jelenlegi kutatópontjainkkal megegyező helyeken: Vörösmarton, Laskón és Kopácson – a *párnatok* lejegyzett alakjai: *ciha, ciha, kanavász*, Szlavóniában mindkét helyen: *cihá*; míg a *vánkosé* Baranyában *vánkos, vánkös, vánkus*, Kórógyon és Szentlászlón *vänkös* vagy *cihá*.

Adataink azt bizonyítják, hogy a Penavin-féle atlaszokban neologizmusként épp csak felbukkanó *párna* – mindössze 2 helyen, Hercegszőlösön és Ójankovácon fordul elő – mára a baranyai területeken szinte egyeduralmú lett, 11 adatközlőből csak három idős vörösmartitól hallottunk *vánkos* vagy *vánkus* alakot. A szlavóniai településeken a *vánkos* forma az általánosan használt, de egy adatunk van a *ciha* alakra is. Még nagyobb változást figyelhetünk meg a nyelvatlaszok *párnatok* térképlapját illetően. A teljes anyagunkban egyetlen adatközlő válasza volt *ciha*, minden más esetben a *huzat* szót hívta elő a kép, két adatközlőtől az „átmeneti” *vánkoshuzat* formát rögzítettük.

Összegzésként

Végezetül elmondhatjuk, hogy a próbagyűjtés sikeresnek bizonyult abból a szempontból, hogy az elvégzett vizsgálatok alapján kijelenthetjük: választott módszerünk alkalmas szókincsletli változásvizsgálat lefolytatására.

Kezdeti feltevésünket, miszerint a terület nyelvjárásában jelentőst változás zajlott le az utóbbi néhány évtizedben, két aspektusból sikerült igazolni. Egyrészt alá tudtuk támasztani, hogy a fiatalok nyelvhasználatában a horvát nyelv vagy horvát elemek térhódítása jelentős a magyar rovására, ami lexikális hiány vagy horvát kölcsönszavak használatában realizálódik. Másrészt a hagyományos szókincs változását is adatolni tudtuk: ennek egyik oka a hagyományos életmóddal eltűnő tevékenységek és a hozzájuk kapcsolódó tárgyak nevének kikopása az emlékezetből; másrészt olyan szókincsletbeli változásokat is rögzítettünk, melyek oka további kutatásokat igényel.

Irodalom

- Csernicskó István. 1998. *A magyar nyelv Ukrajnában (Kárpátalján)*. Budapest: Osiris Kiadó–MTA Kisebbségkutató Műhely.
- Göncz Lajos. 1999. *A magyar nyelv Jugoszláviában (Vajdaságban)*. Budapest–Újvidék: Osiris Kiadó–Forum Könyvkiadó–MTA Kisebbségkutató Műhely.
- Kocsis Károly. 2016. A magyar nyelvterület változása Horvátország mai területének keleti részén, az elmúlt fél évezredben. Előadás az eszéki J. J. Strossmayer Egyetemen 2016. október 21-én. http://www.mtafki.hu/kutatok/kocsis/Kocsis_Eszek_20161021.html (2016. nov. 10.)
- Kontra Miklós szerk. 2016. *A magyar nyelv Horvátországban*. Budapest–Eszék: Gondolat Kiadó–Media Hungarica Művelődési és Tájékoztató Intézet.
- Lanstyák István. 2000. *A magyar nyelv Szlovákiában*. Budapest–Pozsony: Osiris Kiadó–Kalligram Könyvkiadó–MTA Kisebbségkutató Műhely.
- Penavin Olga. 1969. *A jugoszláviai Baranya magyar tájnyelvi atlasza*. Újvidék: [Újvidéki Egyetem].
- Penavin Olga. 1984. *Horvátországi (szlavóniai) magyar nyelvjárási atlasz*. Újvidék: A Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete.
- Szépfalusi István–Vörös Ottó–Beregszászi Anikó–Kontra Miklós 2012. *A magyar nyelv Ausztriában és Szlovéniában*. Budapest–Alsóőr–Lendva: Gondolat Kiadó–Imre Samu Nyelvi Intézet–Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet.

VOCABULARY CHANGE – FOLLOWING IN OLGA PENA VIN’S FOOTSTEPS

This paper gives an account of the first phase of a research project whose aim is to investigate linguistic changes of Hungarian dialects in the Barania and Slavonia region (Croatia). In this phase of the research lexemes were examined based on the linguistic map drawn by Olga Penavin (1916–2001). The data were collected in five villages of the region. In presenting and evaluating the data, the paper examines the extent to which the results obtained support the assumption that the indigenous dialect of the region is fading away, mainly due to generation gap.

Keywords: linguistic map, dialect, lexicon, investigation of linguistic changes

PROMENLJIVA LEKSIKA – TRAGOM OLGE PENA VIN

Ovde je data analiza promena u odnosu na prikupljenu dijalektološku građu Olge Penavin u Baranji i Slavoniji. Prezentovani su delovi građe poznatih dijalektoloških atlasa i prikazani novi prikupljeni materijali. Obrazloženo je u kojoj meri dobijeni

rezultati opravdavaju pretpostavku da je na pomenutoj teritoriji izvorni dijalekat – posebno zbog generacijskih razlika – u izumiranju.

Ključne reči: dijalektološki atlas, dijalekat, leksikon, analiza promena

A kézirat leadásának ideje: 2017. márc. 7.

Közlésre elfogadva: 2017. máj. 20.